

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 1966

Warszawa, 18 października 2017 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o rencie socjalnej.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Agnieszkę Ścigaj.

(-) Piotr Apel; (-) Wojciech Bakun; (-) Józef Brynkus; (-) Paweł Grabowski; (-) Jerzy Jachnik; (-) Marek Jakubiak; (-) Tomasz Jaskóła; (-) Andrzej Kobylarz; (-) Jerzy Kozłowski; (-) Paweł Kukiz; (-) Błażej Parda; (-) Jarosław Porwich; (-) Stefan Romecki; (-) Krzysztof Sitarski; (-) Paweł Szramka; (-) Agnieszka Ścigaj; (-) Stanisław Tyszka.

USTAWA

z dnia ..... 2017 r.

o zmianie ustawy o rencie socjalnej

Art. 1. W ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 982 ze zm.) w artykule 10 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Prawo do renty socjalnej zawiesza się za miesiąc, w którym zostały osiągnięte przychody, o których mowa w ustępach 1-5a w łącznej kwocie wyższej niż 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2018 r.

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt ma na celu zmianę brzmienia art. 10 ust. 6 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 982 ze zm.).

W ocenie projektodawców należy wspierać aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych tam, gdzie jest ona możliwa, gdyż praca jest niezwykle ważną formą rehabilitacji. Obecnie w Polsce tylko 23,4 % osób z niepełnosprawnością jest zatrudnionych - dla porównania wskaźnik ten w Szwajcarii wynosi 67%.

Zgodnie z danymi Eurostatu, w Unii Europejskiej gorzej niż w Polsce sytuacja wygląda jedynie w Rumunii, na Węgrzech i w Bułgarii. Nie chodzi tylko o wskaźnik zatrudnienia - również przecięte wynagrodzenie osoby niepełnosprawnej jest niższe od osoby sprawnej (o około 55%) – decyduje o tym wiele czynników rynku pracy. Obecnie 80% ofert pracy skierowanych do osób z niepełnosprawnością dotyczy prac prostych, czyli sprzątanie czy stróżowanie. Dlatego osoby niepełnosprawne łączą przychody socjalne (renty i zasiłki) z przychodami z prób podjęcia niskopłatnej aktywności zawodowej. Wśród grupy pracujących niepełnosprawnych można wyodrębnić dwie istotnie różniące się podgrupy: renciści socjalni, których niepełnosprawność powstała między dzieciństwem a wiekiem aktywności zawodowej i renciści z tytułu niezdolności do pracy, których niepełnosprawność powstała, gdy byli już aktywni zawodowo i posiadali odprowadzone składki rentowe ZUS, zwanymi dalej rencistami składkowymi. Jak łatwo zauważyć, renciści socjalni mają większe problemy z uzyskaniem kompetencji społecznych, edukacji i doświadczeń zawodowych, ponieważ ich niepełnosprawność powstała wcześniej i wpływała na ich życie dłużej. Dlatego ich sytuacja na rynku pracy jest trudniejsza szczególnie na początku drogi zawodowej. Renciści socjalni stanowią najmniejszą grupę liczącą 272 tysiące świadczeniobiorców, co stanowi 3,8% ogółu emerytów i rencistów - tym samym generują najmniejsze koszty budżetowe. Jednocześnie ich świadczenie jest najniższe ze wszystkich wypłacanych przez ZUS - wynosi 840 zł (724 zł netto) i charakteryzuje się największym rygoryzmem. Obecnie przeciętna renta składkowa wynosi 1.862 zł brutto (1.551 zł netto). Fakt, że renciści składkowi mają wyższe świadczenia od rencistów socjalnych jest logiczny ze względu na fakt, że odprowadzali składki rentowe a tym samym powiększali budżet Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ZUS. Jednak jednocześnie ukazuje dysproporcję w miesięcznych

budżetach domowych jednych i drugich rencistów, która waha się od 900 do 1550 zł w skali miesiąca, co jest istotną różnicą przy niskich dochodach i podobnych potrzebach wydatkowych na zdrowie i życie. Natomiast obecny stan prawny, w którym rencistom socjalnym odbiera się całe świadczenie po przekroczeniu 70% średniej krajowej (obecnie 2.079 zł netto) a lepiej sytuowanym rencistom składkowym przy przekroczeniu 130% średniej krajowej (obecnie 3.844 zł) budzi uzasadnione wątpliwości. Dlatego właściwym jest podniesienie progu dochodowego, od którego jest zawieszane świadczenie dla rencistów socjalnych do poziomu 130% średniej krajowej w skali miesiąca.

Środowisko osób niepełnosprawnych spotyka się z poglądem, że renta socjalna ma za zadanie kompensację braku możliwości wykonywania pracy. W 2016 r. minimum socjalne wyniosło 1.098 zł. Renta socjalna stanowi 76% tego kryterium, dlatego rozpatrywanie renty socjalnej, jako świadczenia kompensującego utratę zdolności do pracy jest bezzasadne, ponieważ nie wystarcza ona nawet na minimum bytowania osobie zdrowej. Przypomnieć należy, że osoby niepełnosprawne ponoszą dodatkowe koszty utrzymania własnego ze względu na stan zdrowia, które niejednokrotnie przekraczają wysokość renty socjalnej.

Z wymienionych wyżej powodów osoby niepełnosprawne podejmują próby zaistnienia na rynku pracy lub do końca życia rodziców pozostają na ich utrzymaniu, a następnie na utrzymaniu budżetu Państwa. Dlatego też należy stworzyć osobom niepełnosprawnym rynek pracy, na którym mogą godnie zarabiać lub pozwolić na łączenie niskich dochodów z pracy ze wsparciem socjalnym. W przeciwnym razie skazujemy setki tysięcy osób na wyuczoną bezradność i postawę roszczeniową. Praca natomiast jest obecnie najlepszym miejscem nabywania kompetencji społecznych, a zarobkowanie daje poczucie sprawczości. Kwestia niezbywalności świadczenia rentowego daje ogromne poczucie komfortu psychicznego w przypadku porażki na rynku pracy, co potwierdzają doświadczenia innych krajów. Podwyższenie progu dochodowego dla rencistów socjalnych do 130% średniej jest również kwestią elementarnej sprawiedliwości w obrębie jednej grupy osób niepełnosprawnych. Renciści składkowi tracą swoje świadczenie w całości właśnie od tego progu dochodowego i od lat nikogo to nie razi. Należy zauważyć fakt, że pracujący renciści socjalni niejako „utrzymują” rencistów składkowych. Dzieje się tak dlatego, że składki rentowe odprowadzane od wynagrodzeń trafiają do ZUS, skąd finansowane są renty składkowe, natomiast renty socjalne są finansowane z budżetu państwa. Fakt ten determinuje, że renty socjalne są waloryzowane zgodnie z ustawowym wskaźnikiem, natomiast renty składkowe na wniosek zainteresowanego na podstawie narastającego kapitału, co jeszcze bardziej zwiększa

dysproporcję między tymi typami świadczeń rentowych. Pojawia się zasadne pytanie, dlaczego renciści mieliby móc osiągać przychód przekraczający średnią krajową przy równoczesnym zachowaniu świadczenie rentowego. Należy tu zaznaczyć, że przeciętne wynagrodzenie jest wyliczane tylko na podstawie umów o pracę - nie uwzględnia dodatkowych dochodów ujętych w ramach umów cywilnoprawnych, dlatego jest to wskaźnik istotnie zaniżony (o około 30%-35%). W obliczu przytoczonych argumentów podniesienie kryterium dochodowego powodujące zawieszenie renty socjalnej do poziomu 130% średniej krajowej należy uznać za słuszne społecznie, a dodatkowo niesie za sobą niewielkie koszty budżetowe, ponieważ maksymalnie wyniosą one 11 milionów złotych w skali roku. Od wymienionej kwoty należy odjąć pieniądze, które powrócą do budżetu państwa w postaci podatku dochodowego i składek ZUS. Jednak na tę chwilę są one trudne do oszacowania, ponieważ nie wiadomo jak duży wzrost zatrudnienia i wzrostu dochodów nastąpi wśród rencistów socjalnych, dlatego w uzasadnieniu podano kwotę maksymalnych kosztów. Ze względu na następujący rok po roku istotny spadek ogólnej liczby rencistów kwoty te uważa się za dopuszczalne w kontekście budżetu na rok 2018.

Niniejszy projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a tym samym nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt ustawy nie będzie mieć wpływu na działanie mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.

Warszawa, 24 października 2017 r.

BAS-WAPEiM-2132/17

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o rencie socjalnej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Agnieszka Ścigaj)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje zmianę art. 10 ust. 6 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982, ze zm.).

Nowelizacja dotyczy przesłanek zawieszenia prawa do renty socjalnej. Zgodnie z projektem prawo to zawiesza się za miesiąc, w którym zostały osiągnięte przychody w łącznej kwocie wyższej niż 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym wskaźnik ten wynosi 70%.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie z dniem 1 stycznia 2018 r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

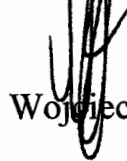
4. Konkluzje

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy o rencie socjalnej nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Akceptował:

Dyrektor

Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt

Warszawa, 24 października 2017 r.

BAS-WAPEiM-2133/17

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o rencie socjalnej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Agnieszka Ścigaj) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt przewiduje zmianę art. 10 ust. 6 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982, ze zm.).

Nowelizacja dotyczy przesłanek zawieszenia prawa do renty socjalnej. Zgodnie z projektem prawo to zawiesza się za miesiąc, w którym zostały osiągnięte przychody w łącznej kwocie wyższej niż 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym wskaźnik ten wynosi 70%.

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o rencie socjalnej **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Akceptował:
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt